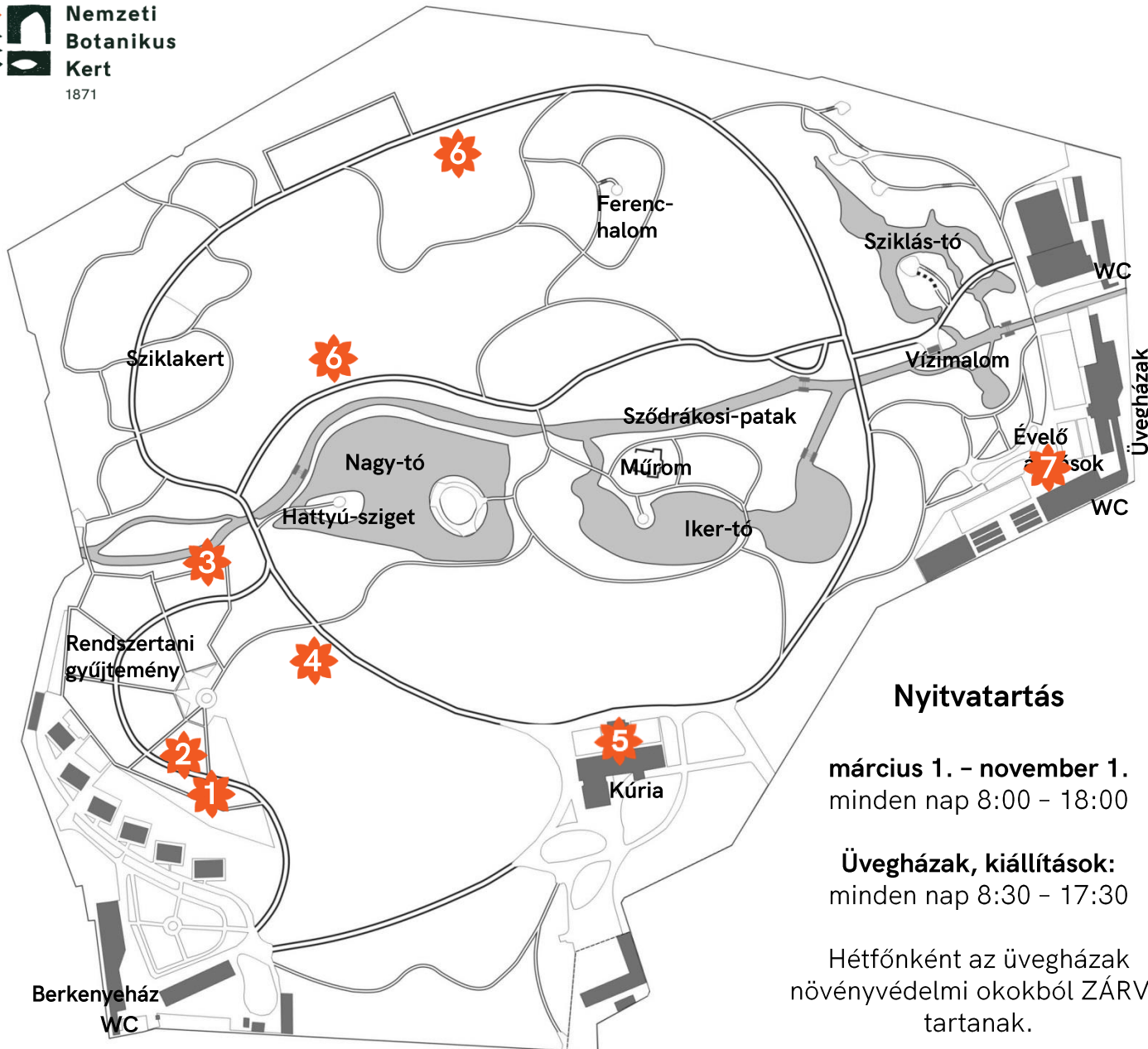

A hónap érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

Kerti nőszirm (*Iris x germanica*)

Nyitvatartás

március 1. – november 1.
minden nap 8:00 – 18:00

Üvegházak, kiállítások:
minden nap 8:30 – 17:30

Hétfőnként az üvegházak
növényvédelmi okokból ZÁRVA
tartanak.

 Térképes útmutatónk abban segít, hogy az aktuálisan virágzó fajok, vagy más időszakban látványosak közül néhányat könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

↑
Bejárat

www.botanikuskert.hu

Pünkösöd hava. Virágnyílásban a leggazdagabb, időjárás szempontjából a legkellemesebb hónap kertünkben a május. A talaj vízkészlete megfelelő ettől függetlenül igaz a mondás, hogy a májusi eső aranyat ér. Erre gondoljunk, ha esernyővel sétálunk a kertben. Az enyhe télnek is köszönhetően, az idei virágpompa különösen gazdag.

A Rendszertani gyűjteményben, az ajakosvirágúak (*Labiatae*) ágyásában most virágzik a **Kis-ázsiai macskahere** (*Phlomis russeliana*) mely 50-90 cm, néha az egy méteres magasságot is elérő, sűrű szőnyeget képző, örökzöld, évelő növény. Durva szőrű nagy levelei tojásdad, vagy szív alakúak, csipkés szélűek. Merev, felálló szárán, egész nyáron át, májustól szeptemberig nyílnak egymástól távol álló, szabályos, sűrű, tömött álörvökben fejlődő, nagy (2,5-4 cm) ajakos virágai. A virágok változatos - halvány-sárgától őzbarnáig -, de nem élénk színűek. Őshazája Törökország, főleg annak északi része, Isztambultól keletre a Pontuszi-hegységben, 1700 m tengerszintfeletti magasságban, erdőkben, cserjésekben fordul elő. Mínusz 20 °C-ig fagyűrő növény, a napos fekvést, s a termékeny, nedves, de jó vízáteresztő kerti talajokat kedveli.

A pillangósviráguak (*Fabaceae*) egyik ágyásában virágzik a **déli borsófűrt** (*Baptisia australis*) mely nagy termetű, csoportban növekvő, évelő növény. Őshazája Észak-Amerika keleti, középső részén van, nedves, tápanyagban gazdag talajú, főleg folyóparti termőhelyeken. Kertekben is termékeny, nedves kerti talajon s inkább napon, esetleg félárnyékban fejlődik szépen. Gyógynövényként is ismert, drogja állítólag erősíti az immunrendszert, leveleinek hatóanyagai javítják az étvágyat és az emésztést, gyökerei pedig fertőtlenítő hatásúak. Az indigó nemzetség 700 fájának többsége a trópusokon él és arról nevezetesebb, hogy többük alkalmas kék indigófesték előállítására. Leghíresebb köztük az **indigócserje** (*Indigofera tinctoria*), melyet Indiában négyezer év óta használnak kékfestésre.

Hosszú évszázadok óta, világszerte ismert kereskedelmi termék, az ókorban és a középkorban a híres Selyemúton szállították nyugatra. A Közép- és Kelet-Kínában őshonos, 2 méter magasra is megnövő **fás indigó** (*Indigofera amblyantha*) fagyűrő cserje. Kecses, rózsaszínű fűrtvirágzatával, 5-13 kis levélkékből álló összetett leveleivel mutatós dísznövény.

A **kínai kenderpálma** (*Trachycarpus fortunei*), Délkelet-Ázsiában, Burma, Dél-Kína valamint Japán erdeiben, 2400 m magasságig honos növény. Mivel a kisebb fagyokat elviseli, Európában, a mediterrán vidékeken szívesen ültetik közparkokban, utcasorfának. 5-15 m magas karcsú fa, törzsét erős, barna rostok és levélnyelmaradványok borítják. A rostokból Ázsiában kefe és seprű, valamint sok, más hasznos dolog készül: szőnyeg, kalap, vízálló esőköpeny. Nagy, legyező alakú, tenyeresen hasogatott levelei 1 méter szélesek is lehetnek. Sárga virágai sűrűn ágas, dús fűrtökben nyílnak. Kis, gömbölyded termései feketére érnek.

A **közönséges sárgafa** (*Cladrastis kentukea*) tudományos neve Kentucky államára utal, de őshazája az USA közép keleti államaira is kiterjed. A természetben nem túl gyakori, lombos erdők, keményfa ligetek fája folyóvölgyekben, patakok mentén, mészkősziklás lejtőkön és szirteken. Pillangós virágú, a fehér, ritkán rózsás árnyalatú, nagyon finom illatú virágok május második felében és június elején nyílnak, jókora (15-35 cm), csüngő, többnyire végálló bugákban. Csupasz, lapított, száraz hüvelytermése hasonlít a fehér akácéra, de sokkal keskenyebb. Igen kemény, finoman szemcsézett fája élénksárga, világos sárgásbarna színű, nehéz, erős és tartós.

A **rózsa** (*Rosa*) feltűnő szépségű s emellett változékony és hibridizációra hajlamos nemzetség. Több, főképp kelet-ázsiai fajtát vonták be sok száz évvel ezelőtt a nemesítésbe, melynek eredményeképpen ma már több mint tízezer fajtát tartanak számon.

Dendrológiai gyűjteményünkben, a nagy becsben tartott vadrózsa fajok mellett, számtalan nemesített rózsafajtát nevelünk. A rózsanemesítés jó szem és pontos kezű, nagy gondosságot, időt és pénzt igénylő feladat. A kúria teraszánál többek között Márk Gergely nemesítő rózsái nyílnak. Az üvegházak előtti szalagágyban a németországi vezető rózsanemesítő- és termesztő cég (W. Kordes' Söhne) díjnyertes park-, talajtakaró- és tearózsái nyílnak. A Kordes rózsák nemcsak szépségük miatt figyelemreméltóak, hanem betegségekkel szembeni ellenállóképességük miatt is.

A kert magasabb részein, a cserjék és fák közötti tisztásokon most nyílik a **ligeti habszegfű** (*Silene italica* ssp. *nemoralis*) és a **mezei zsálya** (*Salvia pratensis*). A habszegfű fehér, kéthasábú, krémfehér szirmú virágai, magas, de törékeny termete és a csipkés levelű, ibolyakék, ajakos virágú zsálya tavaszi hangulatot varázsol a kaszálatlan területekre. Mindkét faj azok közé a növények közé tartozik, melyeket nem vetettünk vagy ültettünk a botanikus kertbe, hanem a hazai, természetes növényzet része. A **ligeti habszegfű** az erdőssztyepppek növénye, száraz réteken, bokorerdőkben őshonos az Északi-közép-hegységben és a Villányi-hegységben, a **mezei zsálya** sztyeppréteken és kaszálóréteken gyakori szerte a Kárpát-medencében.

A Kaktusz- és Pozsgásház előtt lévő virágágyakban a szivárvány minden színében pompáznak a **kerti nőzirom** (*Iris x germanica*) különböző fajtái. A görög mitológiában Írisz az istenek és az emberek közötti hírvívő. Különleges változatossága és elegáns megjelenése miatt az írisz név (szivárvány) tökéletesen illik erre a növényre. Ami a különböző fajokban közös, az a jellegzetes virágzat, amely sok művészt meghihletett már. A virágok 6 szirmmal rendelkeznek, 3 szirm felfelé áll, 3 pedig vízszintes vagy lehajló. Kertünk több pontján is található nőszirmok. A patak partján a **sárga nőzirom** (*Iris pseudacorus*) nyílik, a Sziklakert és az Évelőágyak mellett a Rendszertani gyűjteményben a nőziromfélék (*Iridaceae*) ágyásában is számos további fajtával találkozhatunk.